

Fiona Hall'un Enstalasyonlarında Doğa ve Kültür İlişkisi

The Relationship Between Nature and Culture in Fiona Hall's Installations

Şerife ŞEN AKKAŞ

Hacettepe Üniversitesi, Güzel Sanatlar Fakültesi, Resim Bölümü, Ankara, Türkiye

ÖZ

Avustralya'nın önde gelen çağdaş sanatçılarından biri olan Fiona Hall, günümüzün en önemli sorunlarından birisi haline gelen ekolojik yıkım kavramı çerçevesinde işler üretmektedir. Resim, fotoğraf, heykel ve çeşitli medyada eserler üreten sanatçı çeşitli tüketim nesnelerini sanat eserine dönüştürdüğü çok sayıdaki enstalasyonu ile ün kazanmıştır. Bu makalenin amacı Fiona Hall'un enstalasyon çalışmalarında doğa ve kültür ilişkisini incelemek ve doğa-kültür ilişkisinin sanat pratiğine etkilerini araştırmaktır. Araştırma, Hall'un sanat pratiğinde kullandığı sıradan nesnelerin estetik birer sanat eserine dönüşürken aldığı kültürel referanslara odaklanmaktadır. Araştırmada veriler literatür taraması yoluyla toplanmıştır. Göstergibilimsel çözümleme yönteminin kullanıldığı çalışmada sanatçının eserlerinde görülen anlamın yanı sıra yan anlam ve derin anlam incelenmiştir. Sanatçı kültürel göstergelerle sanat eseri üzerinden çağdaş eleştirel bir söylem geliştirmiştir. Doğa ve kültür ilişkisi, onun hazır nesnelere oluşturduğu estetik sanat eserlerinde, politik ve eleştirel bir bakış açısı ile sunulmuştur.

Anahtar Kelimeler: Doğa, kültür, enstalasyon, ekoloji, çağdaş sanat

ABSTRACT

Fiona Hall, one of Australia's leading contemporary artists, produces works within the framework of the concept of ecological destruction, which has become one of the most important problems of our time. She produced works in painting, photography, sculpture, and various media and gained fame with her numerous installations where she transforms various consumption objects into works of art. The aim of this article is to examine the relationship between nature and culture in Fiona Hall's installations and to investigate the effects of nature-culture relationship on art practice. The research focuses on the cultural references that Hall uses to ordinary objects while transforming into aesthetic works of art. The data in the study were collected through literature review. In the study, in which the semiotic analysis method was used, besides the meaning seen in the works of the artist, connotation and deep meaning were examined. The artist has developed a contemporary critical discourse over the work of art with cultural indicators. The relationship between nature and culture has been presented with a political and critical point of view in his aesthetic works of art that he created from ready-made objects.

Keywords: Contemporary art, culture, ecology, installation, nature

Geliş Tarihi/Received: 20.01.2022

Kabul Tarihi/Accepted: 10.11.2022

Yayın Tarihi/Publication Date: 30.03.2023

Sorumlu Yazar/Corresponding Author:

Şerife ŞEN AKKAŞ

E-mail: serifesen06@gmail.com

Cite this article as: Şen Akkaş, Ş. (2023).

The relationship between nature and culture in fiona hall's installations. *Art and Interpretation*, 41(1), 23-30.

Content of this journal is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial 4.0 International License.

Giriş

İnsanın yaşadığı çevre, kültürü üzerinde belirgin bir etkiye sahiptir. Çevredeki olaylar, yaşadığı coğrafya toplulukları şekillendirmekte ve davranış biçimlerine de yön vermektedir. Kültür insanın içinde yaşadığı ekolojik yapının bir parçasıdır ve doğadan ayrı tutulamaz. İnsan nerede yaşıyorsa kültürü de onun beraberindedir. İnsanın çevresi ile adaptasyon süreci kültürü oluşturur ve bu sebeple doğa ve kültür birbirinden ayrılmaz. İnsan kültürünün en önemli parçalarından birisi de kuşkusuz ki sanattır. Kültürel farklılıkların ortadan kalktığı günümüzde sanatçı da çevresinden etkilenmektedir. Bu etkiler kuşkusuz sanatçının ele aldığı konularda değişim göstermektedir. Kandinsky'nin "Her sanat eseri, çağının çocuğu ve çoğu zaman duygularımızın kaynağıdır." sözleri (Kandinsky, 2009, s. 19) sanat yapıtlarının çağın tanığı olduğunun en güzel ifadesidir. Her kültür kendi dönemine özgü bir sanat yaratır, yaşadığı çağa tanıklık eden sanatçı yapıtlarıyla çağına ilişkin düşüncelerini ifade etmektedir. Bu sanatçılardan birisi de Fiona Hall' dur. Hem kendi kültüründeki hem de doğadaki değişimleri

fark ederek, sorgulayan ve eleştirel bir bakış açısı getiren bir sanatçıdır.

Fiona Hall; resim, fotoğraf, heykel ve enstalasyon da dahil olmak üzere çeşitli medyalar üzerinde çalışmaktadır. Çalışmalarının ana teması doğa ve kültür arasındaki ilişki olmakla beraber, çalıştığı temalar arasında, küreselleşme, ekoloji ve ekonomi arasındaki ilişkiler, tüketim, sömürgecilik, sınıflandırma sistemleri, yerel düzen ve diğer karşılaştırmalı yapılar yer almaktadır.

Bu makalede, Fiona Hall'un 1990'lı yıllardan itibaren oluşturduğu enstalasyonları; doğadaki yıkım, savaşlar ve soykırım, kültürel yaşam gibi konular çerçevesinde incelenmektedir. Bu kapsamda sanatçının enstalasyonları; Sardalya Kutuları Serisi, İktidar ve Para Politikaları Serisi, Doğa ve Kültür Serisi başlıklı 3 ana grupta irdelenmektedir. Bu makalenin amacı Fiona Hall'un enstalasyon çalışmalarında doğa ve kültür ilişkisinin sanat pratiğine etkilerini incelemektir. Araştırma, Hall'un sanat pratiğinde kullandığı sıradan nesnelerin estetik birer sanat eserine dönüşürken aldığı kültürel referanslara odaklanmaktadır. Konu ile ilgili elektronik ve basılı kaynaklar incelenerek gerekli veriler toplanılmış, Hall'un sanat pratiği ile ilgili görsel kaynaklar ve eser görselleri üzerinden yorumlar yapılarak incelenmiştir. Araştırmada göstergebilimsel çözümleme yöntemi kullanılmıştır. Sanatçı ürettiği eserleriyle çağdaş eleştirel bir söylem geliştirmiştir. Hazır nesnelere oluşturduğu estetik sanat eserleri doğa ve kültür ilişkisini politik ve eleştirel bir bakış açısı ile sunmaktadır. Fiona Hall'un çalışmaları, doğanın bir parçası olan kültürü sanatla birleştirmesi açısından önemlidir. Sanatçı, kültür ve doğayı birbirinden ayırtmadan günümüz sorunlarına eleştirel bir biçimde yaklaşması bakımından ilham verici işler üretmesi sebebi ile tercih edilmiştir. Çalışmaları açısından değerlendirdiğimizde yerel kültürün sanatla etkileşimini araştırmıştır. Onun çalışmaları iklim krizinden, kapitalist eleştiriye varan geniş bir çerçevede değerlendirilmektedir.

Yöntem

Nitel araştırma yönteminin kullanıldığı araştırmada göstergebilimsel çözümleme yöntemi ile Fiona Hall'un sanatı ve yapıtları yorumlanmıştır. Toplanan bilgiler doğrultusunda Hall'un eserlerinde doğa ve kültür ilişkisi incelenmiştir. Eserlerdeki simgelerin

anlamları üzerine araştırma yapılarak asıl anlatılmak istenen saptanmaya çalışılmıştır. Kültürel simge ve referanslara ilişkin anlam sorgulamaları yapılarak eserlerdeki doğa ve kültür ilişkisi ortaya çıkartılmıştır.

Bulgular

Fiona Hall ve Enstalasyonları

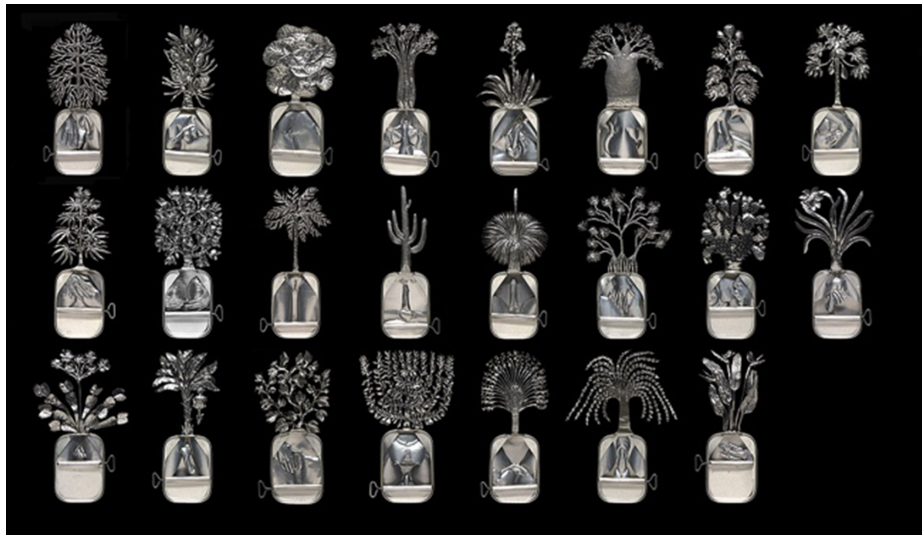
1980'li yıllardan itibaren sanatçılar tarafından yaygın olarak kullanılan yerleştirme sanatı, olanakları itibari ile günümüz sanatçıların sanat pratiklerinde en çok tercih ettiği sanat türlerinden birisi olmuştur. İzleyicinin sanat eserinin içerisine dahil olduğu, onu deneyimlediği, farklı malzeme olanaklarının sunulduğu yerleştirmelerinde Fiona Hall, doğayı ve kültürü merkez almaktadır. Bu çerçevede eserleriyle doğa ve kültür üzerinden bozulmayı ve tahribatı işlemektedir. İktidar ve para politikalarını, paranın hakimiyetini, gıda ve ilaç şirketlerini, küreselleşmeyi eleştiren sanatçı eserleriyle bu konulara dikkat çekmektedir.

Fiona Hall'un sanatı sürekli olarak doğal dünyanın üretimini taklit eden uyum ve iletişim süreçlerini gözlemlemektedir. Alışılmadık nesnelere bir araya getirerek doğayı, felsefeyi ve ruhu birleştirerek kendi sanatını oluşturur. Sanatçının doğaya duyduğu hayranlık, ürettiği eserlerde kendini göstermektedir. Sanatçının sanatsal pratiğinin merkezinde materyal seçimi vardır. Sıradan nesnelerin görünüşleri değiştirebilme kabiliyetine sahip olan sanatçı, günlük hayatta kullandığımız tüketim nesnelere ustalıkla sanatsal nesnelere dönüştürmektedir. Bu bağlamda çoğunlukla yerleştirme sanatını tercih etmekte ve müzecilik sergileme biçimlerini sıklıkla kullandığı görülmektedir.

Sardalya Kutuları Serisi

Fiona Hall, birçok alanda araştırmalar yapmış 1990'ların başında da enstalasyon çalışmalarına başlamıştır. Sardalya kutusu serileri onun en iyi bilinen çalışmalarının başında gelmektedir. İlk olarak 1990'da ortaya çıkan 3 bölümlü seri, bitki ve insan kültürünün kesişimini tasvir etmektedir.

"Paradisus Terrestris" (Dünyevi Cennet) (Görsel 1); belirli bitkiler ve insan cinsel anatomisi arasındaki verimli birlikteliği çağrıştıran erotik görünümü fantastik bir duygu ortaya çıkartır. Yarı açılmış

Görsel 1.

"Paradisus Terrestris", 23 adet kesilmiş ve kalıba dökülmüş sardalya kutusu ve alüminyum, teneke ve çelik. National Galeri of Australia Collection, (Fiona Hall, 1990) 24,5 x 111 x 1,5 cm.

teneke kutuların içerisinde vücudun çıplak kesimleri betimlenirken kutunun üst kısmında bitki filizlenmektedir. Vücudun erotik kısmı, bir anahtarla sarılmış olan sardalya konservesinde vurgulanmıştır.

Sanatçı geniş bir araştırma ile botanik tasvirlerinde, bitkiler dünyası ve insanlar arasında farklılıklar olduğundan daha fazla ata benzerliği olduğuna inanmıştır. 1990'larda misafir sanatçı olarak Sri Lanka'da egzotik bitkiler üzerine çalıştı. Burada bitkilerde de hemoglobin olduğunu öğrendi ve bunu heyecan verici bir keşif haline getirdi. İnsanların dikkatini çekmek için de bu iş için cennet ve ilahi fikirlerle bağlantılı olan bitkileri kullanmayı tercih etti. Ayrıca bu bitkilerden bazıları Amerika yerlilerinin psiko aktif bir madde olarak ritüellerde kullandığı bitkilerdi. Floral nesnelere insan bedenini ilişkilendirerek tasvir etmeye karar verdi (Brielle, 2016). Tasvir ettiği bitkiler, Eğrelti otu, Dikenli Armut, Nergis, Venüs, Çarkıfelek, Muz, Ananas Frenk İnciri ve Saguaro Kaktüsü'dür.

"Dünyevi cennet" (Görsel 1) adlı seride günümüz sıradan tüketim nesnesi olan sardalya kutusu; rafine estetik objelere dönüşmüştür. Her bir tenekenin aşağı kısmı insan erojen bölgesini veya vücut kısmını gösterir. Sanatçı, kültür ve doğa arasındaki çarpışmayı ima etmek için vücut parçalarını kullanır. İnsan vücudunun ilkel gerçekliği kadınlık ve erkeklik kavramlarına yol açar. Çalışmanın her bileşeni 3 başlık taşır. Belirtilen dil grubuna özgü yerel (Aborjin) bitki adı, Latince (botanik) adı ve yaygın İngilizce adı. Jason Smith'e göre Aborjin isimlerinin Latince ve ortak bitki isimleriyle ortaklaşa kullanılması toprağın sömürge ile el koyulması anlamına gelir. Hall'ın bu serideki her bir parçası özellikle mülkiyet kavramlarına atıfta bulunur ve sanatçının sardalya kutuları nesnel olarak postkolonyalizm anlamına gelmektedir (Smith, 2014).

Sanatçı bu işi ile insanın bağımsız olmadığını doğal dünyanın zor ve yumuşak tuzağında kapana kısılmış olduğunu hatırlatıyor. Bu görsel çağrışımlar insanlığın doğayla ilgili, huzur ve cennet bahçesine dönüş arzusu ile ilişkilendirilmektedir. Bu serideki yaratıcı çalışmalarda bir mücevhercinin hassasiyeti, bir botanik bilimcinin keskin gözlemi ve estetik bir bakış açısı vardır. Sanatçı "Dünyevi cennet" serisinde Lotus çiçeğini kullanmıştır. Lotus çiçeği, bereket, cinsellik yeniden doğuş ve saf tutkuyu, bozulmamışlığı sembolize eder ("Lotus çiçeği" 2018). Sanatçı doğadaki bitkilerin saflığı ile insanın tükenmişliğini, saflığını yitirdiğini düşünmektedir. Bu

Görsel 2.

Fleet (Filo). Kermadec Çukurundan, sardalya kutusundan yaratıklar, Courtesy: the artist and Roslyn Oxley9 Gallery, Sydney Australia. Credit: Clayton Glen. (Fiona Hall, 2014). boyama, 12 parça, her biri yaklaşık 25 x 19 x 2.5 cm.

Görsel 3.

Leaf litter (Yaprak Çöpü). desenler, enstalasyon, guaj boya ile çizim, basılı kağıt paralar. National Gallery of Australia Collection 2003. (Fiona Hall, 1999-2003).

yüzden bedeni değil sadece erojen bölgeleri kullanmıştır. Böylelikle Adem ile Havva'ya göndermede bulunmaktadır.

Hall, sardalya kutusu serilerine sonraki yıllarda da devam etmiştir. 2012 yılında bu kutulardan Filo (Görsel 2) serisini üretmiştir.

2011 'de Pasifik Bölgesinden 9 sanatçı Yeni Zelanda'dan Kermadec Hendeğine gitmiş ve burada okyanusun en izole halini, bozulmamışlığını keşfetme fırsatı bulmuşlardır. Okyanustaki canlıların geleceği için, okyanus kirliliğine dikkat çekmek amacıyla çalışmalar ürettiler. Okyanus kültürünü buradaki vahşi yaşamı simgeleyen çalışma "FLEET" biyo çeşitlilikle dolu on kilometre derinliğinde bir yaşam beşiğine sahip Pasifik kıyıları ekosisteminin; madencilik ve balıkçılık endüstrisi tarafından bozulma tehdidi içerdiğini vurgulamaktadır (PEW, 2015).

İktidar ve Para Politikaları Serisi

Hall'ın iktidar ve para politikaları serisi paranın belirleyici gücü ve para -ekoloji ilişkisi açısından değerlendirilebilir. Bu seride paranın hakimiyet alanının genişliği, doğal alanlara kadar uzanan istilası, estetik bir bakış açısı ile eleştirilmektedir.

"Leaf litter" (Yaprak çöpü) adlı enstalasyon (Görsel 3) 183 parçadan oluşmaktadır. Yaprakların menşei ülkesinden banknotların üzerine, yaprakların botanik görüntüsü guaj boya ile çizmiştir. Sanatçı

Görsel 4.

Tender (İhale). Amerikan Doları, tel ve vitrinler. (Fiona Hall, 2003-06).

eserle bitki yaşamının bozulmasını ve paranın her şeyi satın almayacağına altını çizmektedir.

“Tender” adlı çalışma (Görsel 4); her biri kendine özgü yuva tasarımı ve yaşam alanına sahip farklı ispinoz türü kuşun 86 adet yuvasından oluşmaktadır. Binlerce kıyılmış Amerikan dolarlarından oluşan yuvalar özenle dokunmuştur. Hall’un Sri Lanka’ya yaptığı ziyaretlerde olduğu gibi, koleksiyonlardaki yuvaların dik katli bir şekilde incelenmesinden sonra parçaların birçoğu Güney Avustralya ve Queensland’daki galeriler tarafından satın alınmıştır. Tavandan asılan ve aynı zamanda cam vitrin tabanına yerleştirilen dokunmuş yuvalara sahip olan cam panelin dış tarafına Latince tür isimler kodlama sistemleri ile yazılmıştır. Her bir yuva çok sık dokunmuştur. Vitrindeki seri numaralarının her biri bir paraya referans eder. Kesinlikle dünyanın ekolojik kargaşasının birincil sebebinin Amerika Birleşik Devletleri’nin elinde olduğuna dair bir önem noktası vardır. Bu iş Oxford’daki Pilt River Etnografya müzesindeki gibi yeşil dolara hayran olmamız gerektiğini aksine doğal dünyadaki cansız kâğıt dikdörtgeninde somutlaşan zenginliği ve saygıyı dağıtmaya çalışmaktadır (Harvey, 2008). Bu çalışma bir çeşit yas duygusu uyandırmaktadır. Ayrıca çalışma modernleşmenin kuşlar da dâhil olmak üzere birçok türün yaşam alanı üzerine etkileri hakkında bir hikâye anlatmaktadır.

Doğa ve Kültür Serisi

Hall’un doğa ve kültür serisinde, sanatçının Avustralya ve çevresinin doğasından ilham aldığı, bölgedeki bitki örtüsünden ve orada yaşayan toplulukların kültürlerinden etkilenerek eserler ortaya koyduğu bilinmektedir. Bu seride “Manuhuri” (Görsel 5), “Fall Prey” (Görsel 7), “All the Kings Man” (Görsel 8), “Portrait of Victor” (Görsel 9) ve “Kuki İrijita” (Görsel 10) adlı eserler yer almaktadır.

“Manuhuri” (Görsel 5); yaşayan canlı formlarına benzeyen ve ağaç dallarından oluşan büyük bir enstalasyondur. Çok sayıda parçadan oluşan çalışmada; her bir parça ayrı ayrı büyüleyici ve ilgi çekicidir. Kendisini zamanın elçiliğine adayın sanatçı; “Manuhuri” için Yeni Zelanda’nın Kuzey Adasındaki Aokara’nın Awanui kıyılarından özenle topladığı ağaç dallarını kullanmıştır. Bu dallar Waiapu nehri tarafından denize doğru sürüklenen ve suyun akıntısı tarafından sürekli yeniden şekillendirilen ağaç gövdelerinin kalıntılarıdır. Aralarında dağılmış eski orman hayatından gezginleri ve suyun yarıklarını keşfedebiliriz. Yeniden şekillenen kurumuş ağaç dalları, mekânda sergilenerek başka bir hayata yolculuk ederler (Michael, 2015).

Sanatçı bu işiyle doğa ve kültür arasında süregelen ilişkiyi ispat etmiş ve alışılmamış malzemelerden karmaşık eserler yaratarak

Görsel 5. Manuhuri (Travellers). Avustralya Çağdaş Sanat Müzesi. (Fiona Hall, 2014-2015).

anlamı katlamıştır. Çok sayıdaki küçük parçaları sergilerken doğa tarafından büyütülen ve elementler tarafından bozularak yeniden şekillenen doğanın muhteşem kapasitelerinden yararlanmışır. Bu çalışmadaki her parça doğanın kendi adına konuşmasına olanak vermektedir.

Doğa ve İnsan arasındaki temel benzerliklerden yola çıkan “Mağara Sakinleri” adlı enstalasyon (Görsel 6) arı, karınca, yaban arıları gibi sosyal hayvan yapılarının eklendiği beyinlerden oluşmaktadır. Onlar, insan ve doğal dünyadaki canlılardan melez oluşumlardır.

Bu çalışma ile doğal bir melezleşme sürecinden bahsedilebilir. İnsan dünyanın her noktasını kendisinin saydığı sınırsız bir dünyada yaşadığını kabul etmektedir. Oysa insan diğer canlılar ve oluşumlarla bir arada yaşamaktadır.

Arındırılmış ve sınırlandırılmış bir kültür yoktur tüm kültürler birbirlerinden etkilenmişlerdir. Bu yanı sıra da melezleşme denilen olgu doğal bir süreçtir. Dolayısıyla bu tür melezleşme kültürötesileşme olarak nitelendirilmelidir (Kahraman, 2005, s. 175). Mağara Sakinleri adlı çalışmadaki hibrit oluşumlar da kültürötesileşme kavramı ile açıklanabilir.

Kalsae Park’taki barok bahçesinde bulunan Hall’un ekolojik kulübesi, yerel avcı kulübesinin simgesel parodisidir. Bu kulübe aylak sınıfın dikkat çekici tüketimini ve bozuk egzotizmini yansıtmaktadır (Carrol, 2012). “Big Game Hunting” adı ile (Görsel 7) 2013 yılında Documenta’da sergilenen enstalasyon eski askeri üniformalardan askeri kamuflaj kullanılarak ve çağdaş kültürden geri dönüşümlü malzemeler kullanılarak yapılmış hayvanların heykellerinden oluşmaktadır. Bunlar UCN (The International Union for Conservation of Nature) tarafından kırmızı listeye alınan soyu tükenmekte olan canlılardır (HeideEdResource, 2013, s. 3).

Bu enstalasyon ile çağdaş kültürün enkazları, ekolojik tehlikeleri, nesli tükenmekte olan İtalya’dan mavi kelebek, Kaliforniya’dan tepeli Akbaba, Sibiryaya kaplanı, İrimote kedisi, Avrupa vizonu,

Görsel 6. Castles in the Air of the Cave-Dwellers. reçine, çeşitli boyutlarda 12 adet nesne. Roslyn Oxley9 Galeri, Avustralya. (Fiona Hall, 2008).

Görsel 7.

Fall Prey, Kassel (documenta 13), (Fiona Hall, 2009-12).

Papağan, Balonlu Fok, Meksika Semenderi, Ren geyiği, Gece Baykuşu ve Helikopter böceği gibi hayvanlar sergilenmektedir. Sanatçının bu enstalasyonu avlanma ile doğaya zarar verildiğine dair bir eleştiride bulunmaktadır. Hayvanları avlayanların bunu bir oyun gibi gördüklerini ve içlerini doldurarak raflara ya da bir süs gibi duvarlara asmalarından rahatsızlık duymaktadır. Sanatçı insanlara onların evcil hayvanlar olmadığını ve bu şekilde avlanmayı hak etmediklerini, bir oyun gibi avlandıklarını göstermek istemektedir. Hall, nesli tükenmekte olan hayvan türlerini, askeri üniformalarla birlikte kullanarak tehdit altında olduklarını vurgulayarak farkındalığı artırmakta, kamuflaj fikrinin de doğadan ödünç alındığını göstermektedir.

"Fall Prey" (Görsel 7) korkunç ancak şaşırtıcı hayvan başları ile süslenmiş bir harikalar odasını anımsatmaktadır. Buradaki hayvanların hepsi gülümseyerek doğrudan izleyiciye bakmaktadır. Her sanat parçasının içerisinde birden fazla sembol vardır. Örneğin; Çin Cumhuriyetini simgeleyen Panda'nın heykelinde domino taşları kullanılmış ve dominonun ilk olarak Çin'de ortaya çıktığı düşünülmektedir. Aynı şekilde Rusya'ya özgü olan Sibiryaya kaplanının heykelinde de matruşkalar kullanılmıştır.

Hall, bu çalışması ile ölmekte olan vahşi doğanın siren seslerini duymamız gerektiğini belirtmektedir.

"All the Kings Men" (Kralın Tüm Adamları) (Görsel 8), 2015 Venedik Bienalinde "Wrong Way Time" başlıklı sergide Australian Pavilion'da yer aldı. Daha sonra Güney Avustralya Sanat Galerisi tarafından satın alınmıştır. Çalışma; 20 adet insan kafası büyüklüğünde serbest asılı kafalardan oluşmaktadır. Enstalasyondaki kafalar;

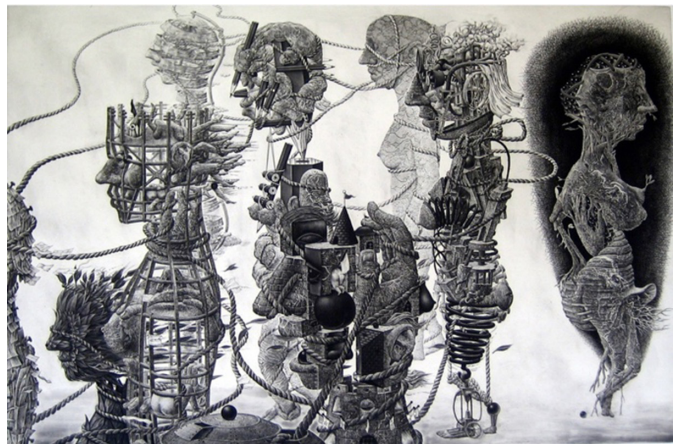
Görsel 8.

All the Kings Men, Adelaide, örülmüş askeri üniformalar, tel, kemik, boynuzlar, dişler, zar, cam and karışık medya, (enstalasyon görünümü) Wrong Way Time sergisi bölümü, Australian Pavilion, Venice Biennale (Fiona Hall, 2015).

dünyanın farklı bölgelerindeki çatışmalarda yer alan farklı milletlerden gelen, Irak, Rusya Ukrayna, Sri Lanka, Almanya, İtalya gibi ülkelerin askeri üniformalarından yapılmış örme kafalardan oluşur. Bazı kafalar figüratifken diğerleri eksik, çarpık özellikler ile şekil değiştirmişlerdir. Bu deforme olmuş figürler; diş, kemik, boynuz, zar ve cam gibi materyaller içerirler. Sanatçı bu materyalleri başka yaşamlardan arta kalan atık materyaller olduğunu söylemektedir (Llewellyn, 2016). Deforme olmuş figürler hortlak gibi tavandan asılı iken gölgeleri galeri duvarına düşmektedir. Figürlerin gülmeleri ve yüz buruşturmaları; yüzlerinde ve vücutlarında şarapnel parçaları ile delinmiş kırık şişe başları gibi malzemeler ile sağlanmıştır. Kralın adamları; küresel çatışmalar, dünya finansmanı ve çevre açısından mevcut durumu yansıtmaktadır. "All the Kings Men" adı; İngiltere'ye ait Humpty Dumpty adlı bir tekerlemeye gelmektedir. Aslında bu çalışma savaşa giden ve savaşın Kral değil, onun yerine savaşa gidip yenilen piyade askerlere atıfta bulunmaktadır (Llewellyn, 2016).

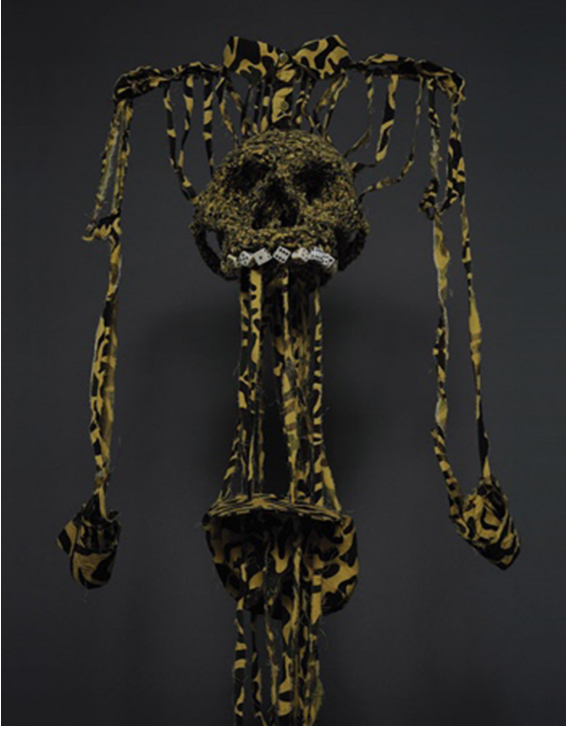
Kralın Adamları ayrıca askeri giysilerin karmaşıklığını vurgulamaktadır. Desenlerin çoğu tekrarlanır ancak ülkeler düzenli olarak düşmanlara karşı formları yeniden tasarlarlar. Sanatçı, giysilerin bir kısmını hangi millet ait olduğunu tanınamayı zorlaştıracak şekilde kullansa da kendi ülkemizin formasını tanımak genelde kolaydır. Bu çalışma aslında dünyanın sürekli olarak yaşadığı savaşlar ve çatışmalarla ilişkilendirilebilir.

Uzakdoğu kültüründen Tomiyuki Sakuta'nın "Alone-2" (Görsel 9) adlı çalışması Hall'un "Kralın Tüm Adamları" adlı eserine benzerliği ile dikkat çekmektedir. Gravür tekniğinin kullanıldığı çalışmadaki figürlerin deformasyonu, onların etrafına dolanan halat ipleri ve dokusal benzerlikler her iki çalışma için de ortak özelliklerdir. Farklı iki kültürden gelen iki sanatçının çalışmalarındaki benzerlik,

Görsel 9.

Alone-2 (Tomiyuki Sakuta, 2004) Metal Gravür, 61 x 94 cm.

Görsel 10.
Portrait of the Victor (Fiona Hall, 2013).

teknik ve yorumları arasındaki farklılıkların yaşadıkları coğrafyalardan ve ifade biçimlerinden kaynaklandığı açıktır.

1995 yılından bu yana Sri Lanka'yı birkaç kez ziyaret eden sanatçı ülkenin doğal çevresi ve çalkantılı politik durumu ile ilgilenmiştir. "Viktor'un Portresi" adlı heykel (Görsel 10) Sri Lanka ile Sinhalese ordusu ve Tamil Kaplanları arasındaki (30 yıldır ülkeyi harap eden Tamil Eelam, ayrılıkçı örgüt) savaşın sona ermesinden sonra yapılmıştır. 2009 Mayıs ayında ülkenin hükümet güçleri bölgeyi ele geçirmiştir. Hall'in Askeri üniformadan örülmüş bir kafatası inşa etmesi şiddetli siyasi rejimin baskıcı vahşetini simgelemektedir (HeideEdResource, 2013, s. 4).

Gündelik nesnelere son derece ayrıntılı hazırlanmış estetik sanat eserlerine dönüştüren sanatçı; özellikle Ekolojik yıkım üzerindeki

Görsel 11.
Kuka İritija (Fiona Hall, 2014).

siyasetin, finansın ve küreselleşmenin etkisini eleştirmektedir. Post modern toplumu rahatsız edici işleri, çevre üzerindeki yıkıcı etkiyi simgelemektedir.

Fiona Hall 'un Tjanpi otlarından yapılmış heykel enstalasyonu "Kuka İritija" (Görsel 11) kuklaları bir Aborjin topluluğu olan «Tjanpi Desert Weavers» daki, kadınlarla iş birliği halinde çöl bölgesinde nesli tükenmekte olan hayvanlardan oluşmuştur. Sanatçı Kabilenin yerel otlardan hayvan yapma tarihi ve kolonisini araştırmıştır (Kumpilitja, 2015).

Sanatçı; dünyanın politik durumu ve finansmanının çevre üzerinde yarattığı olumsuz ve yıkıcı etkilerinden endişe duymakta ve enstalasyonları ile sistemi eleştirmektedir. Yıkımın ve bozulmanın duygusal olarak insanların hayatlarına ve aynı zamanda çevreye olan paralel etkisinden bahsetmektedir. Gelecek hakkındaki tedirginlik duygusu ve küresel çatışmanın hızlanması sanatçıyı bu tür enstalasyonlar oluşturmaya itmiştir.

Sonuç

İnsanoğlunun doğa ile olan ilişkisine dikkat çekmek isteyen Fiona Hall yıllardır ürettiği doğa, kültür, tüketim, çevresel bozulma gibi konuları ele alan çok sayıda enstalasyonu ile bunu başarmıştır. Ele aldığı konular kadar seçtiği sıradan malzemeleri de ustalıklı kullanarak çarpıcı ve estetik enstalasyonlar üretmiştir. Çevresel bozulmanın, küreselleşmenin hızlanması karşısında endişe duyan sanatçı çalışmalarının yoğunluğunu artırmış zekice kurguladığı çalışmalarını bienallerde ve önemli müze koleksiyonlarında sergilemiştir. Gegory o Brien'in deyiimi ile "Hall'un eserleri karanlığı toplar ve biriktirir."

Fiona Hall; alışılmışın dışında malzeme kullanımı ile yenilikçi çağdaş bir sanatçidir. Bugüne kadar oluşturduğu enstalasyonlar ile nesli tükenmekte olan türlerin farkındalığını artırmayı, savaşın yıkıcı etkilerini sorgulamayı, keskin bir tüketim eleştirisinde bulunmayı amaçlamış ve bunu başarmıştır. Yalnızca insanın oluşturduğu nesnelere değil doğanın şekillendirerek bize sunduğu doğal ağaç parçalarını da sanat eseri olarak kullanmıştır. Sanatçının amaçladığı gibi onun işleri doğanın çevre üzerindeki baskısından ziyade izleyiciye doğanın muhteşemliğini düşündürmektedir. Fiona Hall'un enstalasyonları büyüleyici ve etkisi güçlü çalışmalardır.

Bu makalede, Fiona Hall'un çevreye duyarlı estetik ve politik mesajlar içeren enstalasyonları incelenmiştir. Elde edilen bulgular, sanatçıların üretim süreçlerinde düşünme pratiklerini, malzemenin kullanım alanlarını, mekanla birlikte uyumu ve estetiğini ön plana çıkartmak isteyen sanatçı ve öğrencilere kaynaklı etmesi açısından önemlidir.

Hakem Değerlendirmesi: Dış bağımsız.

Çıkar Çatışması: Yazar çıkar çatışması bildirmemiştir.

Finansal Destek: Yazar bu çalışma için finansal destek almadığını beyan etmiştir.

Peer-review: Externally peer-reviewed.

Declaration of Interests: The author has no conflicts of interest to declare.

Funding: The author declared that this study has received no financial support.

Kaynakça

- Brielle (2016). *Paradisus terrestris - Fiona Hall*. Retrieved from <https://www.thinglink.com/scene/753949521913839618>
- Carrol, Z. (2012). "Documenta(13)"Artlink Experiment, Issue 32:3, September. <https://www.artlink.com.au/articles/3854/camouflage-visual-art-and-design-in-disguise> Erişim Tarihi: 10.09.2021
- Çiçeği, L. (2020). Retrieved from <https://www.onikibilgi.com/lotus-ciceginin-anlami>
- Hall, F. (1989–1990). *Paradisus terrestris* [Enstalasyon]. Retrieved from <https://searchthecollection.nga.gov.au/object?uniqueid=168518>
- Hall, F. (1999–2003). *Leaf litter* [Enstalasyon]. Retrieved from <http://showcasejase.blogspot.com/2016/05/fiona-halls-wrong-way-time.html>
- Hall, F. (2003–2006). *Tender (ihale)* [Enstalasyon]. The Queensland Government's Gallery of Modern Art Acquisitions Fund / Collection. Retrieved from <https://frieze.com/article/fiona-hall>
- Hall, F. (2008). *Castles in the air of the cave-dwellers* [Enstalasyon]. reçine, 12 nesne, Roslyn Oxley9 Gallery. Retrieved from <https://ocula.com/art-galleries/roslyn-oxley9/artworks/fiona-hall/castles-in-the-air-of-the-cave-dwellers>
- Hall, F. (2009–2012). *Fall prey* [Enstalasyon] (N. Klinger, Photo). Retrieved from <https://www.flickr.com/photos/architektur/7883976604/>
- Hall, F. (2012–2015). *All the Kings Men* [Enstalasyon]. örülmüş askeri üniformalar, tel, kemik, boynuzlar, dişler, zar, cam and karışık medya, Wrong Way Time Sergisi, Australian Pavilion, Venice Biennale 2015. Retrieved from <https://arthur.io/art/fiona-hall/all-the-kings-men?crtr=1>
- Hall, F. (2013). *Portrait of the victor* [Heykel]. Heide Museum of Modern Art. Retrieved from <https://www.roslynoxley9.com.au/artwork/fiona-hall-portrait-of-the-victor-2013/31:3169>
- Hall, F. (2014). *Fleet (filo)* [Enstalasyon]. Retrieved from <https://www.roslynoxley9.com.au/artwork/fiona-hall-fleet-2014/32:4193>
- Hall, F. (2014). *KUKA İritija* [Enstalasyon]. Retrieved from <http://www.sofrank.com.au/tag/fiona-hall/>
- Hall, F. (2014–2015). *Manuhiri (travellers)* [Enstalasyon]. Avustralya Çağdaş Sanat Müzesi. Retrieved from <https://www.mca.com.au/artists-works/works/2016.26>
- Harvey, N. (2008). "Fiona Hall" City Gallery Wellington (2008) <https://frieze.com/article/fiona-hall> Erişim: 08.12.2020.
- HeideEDResource (2013). *Big game hunting*. Heide Education, Heide Museum of Modern Art. Retrieved from https://d2x6fvmwptmao1.cloudfront.net/cdn/farfuture/ivhybOnEwR-sAvKROCZ3tiRYtODwzyNq9gqEPyoWPOI/mtime:1444181197/sites/default/files/HeideEdResource_Fiona%20Hall_BigGameHunting_Final%20online.pdf HeideEdResource_Fiona Hall_BigGameHunting_Final online.pdf Retrieved from <https://www.artlink.com.au/articles/3854/documenta-281329/>
- Kahraman, H. (2005). *Sanatsal gerçeklikler, olgular ve ötelere*. Agora Kitaplığı.
- Kandinsky, V. (2009). *Sanatta zihinsellik üzerine* (1. Baskı) (T. Turan, Çev.). Hayalbaz Kitap.
- Kumpilitja, T. (2015). Hidden Stories, KUKA İrititja, 56th International Art Exhibition 2015. Venice Biennale, Italy. Retrieved from <https://www.npywc.org.au/what-we-do/tjanpi-desert-weavers/tjukurpa-kumpilitja-hidden-stories-kuka-irititja>
- Llewellyn, J. (2016). *Wars of the world with Fiona Hall* (s. 488). The Adelaide Review. Retrieved from <https://www.adelaidereview.com.au/arts/visual-arts/2016/08/16/wars-world-fiona-hall>, www.adelaidereview.com.au/festival
- "Lotus çiçeğinin anlamı", <https://www.onikibilgi.com/lotus-ciceginin-anlami> Erişim Tarihi: 14.12.2020.
- Michael, L. (2015). *Fiona Hall, on manuhiri (travellers) 2014–2015* (s. 55). Australia Council for the Arts, Piper Press. Retrieved from <https://www.mca.com.au/artists-works/works/2016.26/>
- Pew Charitable Trusts (2015). Celebrating Art across the Pacific The Kermadec exhibit comes to New Caledonia. Retrieved from <https://www.pewtrusts.org/research-and-analysis/articles/2015/04/07/celebrating-art-across-the-pacific>
- Sakuta, T. (2004). *Alone-2* [Gravür]. 61x94 cm. Retrieved from <http://www.premiocombat.it/2013/tomi-yuki-sakuta-29782>
- Smith, J. (2014). *Paradisus Terrestris* entitled. *Art Journal*, 38. Retrieved from <https://www.ngv.vic.gov.au/essay/paradisus-terrestris-entitled>

Structured Abstract

Fiona Hall, one of Australia's leading contemporary artists, produces works within the framework of the concept of ecological destruction, which has become one of the most important problems of our time. She produced works in painting, photography, sculpture, and various media and gained fame with her many installations where she transforms various consumption objects into works of art. The aim of this article is to examine the relationship between nature and culture in Fiona Hall's installations and to investigate the effects of the nature–culture relationship on art practice. The research focuses on the cultural references that Hall uses to ordinary objects while transforming them into aesthetic works of art.

The problem of this research is the relationship between nature and culture. In addition, this article examines the deterioration in nature, which is one of the current issues of our time. It is the question of the reflection and interpretation of the relationship between nature and culture in installations through symbols. In this research, in which the semiotic analysis method was used, information about Fiona Hall's works was collected by scanning the literature review. In line with this information, the relationship between nature and culture was examined. Through Hall's works by making research on the meanings of the symbols in the works, it has been tried to determine what is meant to be explained. The relationship between nature and culture in the works was revealed by questioning the meaning of cultural symbols and references. In the text, the effect of nature and culture in the selection made among Fiona Hall's installations has been tried to be explained through social, cultural, and ecological elements. First, the messages the artist wants to convey in terms of the meanings of the symbols in his works and his criticisms of the global economy and politics are emphasized. The contribution of each symbol in the work to semantic integrity is mentioned.

This research is important in understanding the relationship between nature and culture in Hall's works. In this article, a versatile perspective is brought to the variety of objects used in installations.

As a result, in this study, the reflection of the effects of nature and culture on the installations and the strong effect of the criticism and messages that are wanted to be given through the works of art with the cultural symbols used have been determined.